

jeg nær sagt, ufornuftig, irrationel, fordi Grundlaget for den helt igennem er upaalideligt. — Skulde man imidlertid gaa denne Vej, ser jeg ingen anden Udvej — hvis det da skulde faa nogen væsentlig Betydning — end at man skulde tage samtlige Bygninger med. Dersom man gjorde det, dersom man ogsaa tog de Bygninger med, der ligge paa Landejendommene, Nølsbrugsbygningerne, saa tror jeg, det ikke vilde komme til at sive saa haardt, fordi jeg gør Regning paa, at naar man f. Eks. i en Kommune har 500 Tdr. Hartkorn, vilde man saa det forøget til ca. 700 Tdr., og man vilde altsaa derved komme til at svare saa meget mindre pr. Td. Saa kunde der dog siges en fornuftig Grund, thi saa vilde man sætte Bygningsstylden noget højere paa de Landejendomme, hvor der er luksuriøse Bygninger, større Bygninger, end Landbruget strengt taget behøver. Jeg tror dog ikke, at det vil blive nogen populær Stat. Jeg tror, at Befolkningen i det hele taget vil synes meget lide om at faa denne Bygningsstat indført. Jeg for mit Vedkommende maa altsaa henholde mig til Windretallets Indstilling og foreslaa, at denne Bygningsstyld skal bortfalde. Forslaget herom er vistnok fremfat i god Mening, maasse endog som en Slags Smødekommun over for os, der falde os Agrarer, men skønt Meningen altsaa vistnok har været god nok, tror jeg ikke, det vil være muligt at gennemføre Forslaget.

Endnu en Bemærkning maa jeg maasse tillade mig at gøre i Anledning af nogle Udtalelser af den ærede Ordfører. Nogle af den ærede Ordførers sidste Bemærkninger igaar gif ud paa, at man skulde søge at rette noget ved den bestaaende Lovgivning. Jeg fik ligesom Indtrykket af, at den ærede Ordfører selv var kommet til det Resultat, at vi dog ikke opnaa noget ad denne Vej, at dette Forslag ikke vil føre til noget, og han lod derfor svinne igennem, at det vilde være rigtigere ligesom at afhjælpe de værste Savn ved det bestaaende. Det vil jeg meget gerne tiltræde. Jeg tror ogsaa, at hvis vi skulde komme til noget over for dette Lovforslag, maa det netop være, at vi maa afhjælpe de værste Savn, og jeg tror, at den rigtigste Fremgangsmaade vil være at holde sig saa nær op til det bestaaende som muligt. I den Henseende hører jeg til de konservative. Jeg mener, at vi ere en Gang komne ind paa at have en Lov for Landet og en for Købstaden, og jeg tror, at det er uheldigt, om vi nu skulde have en Lov, som sammenblander begge Dele. Lad os Landboere faa nogen Forandring i de landkommunale Love, lad os faa Landkommunalloven udvidet og

faa afhjulpel de værste Savn over for den. Hvis dette bliver optaget af den ærede Indenrigsminister, og der til næste Session fremkommer et Forslag i den Retning, vil jeg netop bede om, at vi saa maa faa hele Landkommunalloven revideret. Lad os ikke faa et Tillæg til Kommunalloven, men lad os som det skete i 1867, da vi fik alt samlet i en Lov, eller som det skete med Fattigloven, ogsaa faa en samlet Revision af Kommunalloven. Det vilde Sogneraadene sætte megen Pris paa, og det vilde være godt, om vi saa kunde faa den værste Anstødssten ryddet til Side, og det, jeg vil kalde den værste Anstødssten for Beskatningen er dette, at en Hartkornsejer, der ikke bor i en Kommune, ikke kan rammes af Formue- og Lejlighedsstaten. Saa snart dette Sted i vor Landkommunallov bliver forandret derhen, at man faar en vis Ret til at give en saadan andetsteds boende Hartkornsejer et Plus er den værste Anstødssten fjernet. Navnlig naar man sætter Hartkornskatten ned og lægger en større Del af den paa Formue og Lejlighed, saa kommer den fraværende Hartkornsejer til at lukre derved, idet han faar sin Hartkornsskat sat ned uden at give noget Bederlag derved. Naar vi kunde faa Lov til, at denne Hartkornsejer skulde betale omtrent det samme som før, saa ere vi ude over hele Bankelegheden for Landkommunernes Vedkommende. Naar dertil saa kom, at der paa Landet kunde lægges en Næringsstat i Lighed med den, der er paataent i Købstæderne, paa de Beboere, som drive Næring i Kommunen uden selv at bo der, saa tror jeg, at man ude paa Landet vilde sig tilfreds; man opnaede saa, at man frit kunde sætte Hartkornskatten ned og fordele store Dele deraf paa Formue og Lejlighed. Derved kunde man saa gennem den almindelige Formue- og Lejlighedsstat træffe alle disse Bygninger, der er Tale om. Paa saadanne Steder, hvor der er Jernbanestationer, og hvor der altsaa er opstaaet et købstadlignende Forhold, vilde man gennem Formue- og Lejlighedsstaten kunne ramme alle de Bygninger, hvort der drives en Næring, som altsaa indbringer noget, og hvor der altsaa er nogen Skatteevne. Jeg tror, at man kom over hele dette med Bygningsstylden, saasnart man fik de af mig paapegede Punkter ændrede i Landkommunalloven. Man kunde da faa sat Hartkornskatten ned, og man kunde ramme alle disse næringsdrivende, der bo i Kommunen, og som hidtil til Dels have været fri for at svare Stat. Der vilde derved komme en større Lighed i Beskatningsforholdene, og vi vilde derved kunne frigøre os for en Stat, som i